

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Filipa Dienstbiera a soudkyň JUDr. Marie Žiškové a JUDr. Lenky Kaniové v právní věci žalobce: **JUDr. Jan Harangozzo**, bytem Vinohradská 1728/123, Praha 3, zastoupeného JUDr. Radkem Ondrušem, advokátem se sídlem Bubeníčkova 502/42, Brno, proti žalované: **Západočeská univerzita v Plzni**, se sídlem Univerzitní 2732/8, Plzeň, o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 12. 5. 2011, č. j. R-585-10, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Plzni ze dne 18. 1. 2017, č. j. 30 A 33/2011 - 251,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá**.

II. Žalobce **nemá právo** na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

III. Žalované **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

[1] Žalovaná rozhodnutím ze dne 12. 5. 2011 zrušila postupem podle § 156 odst. 2 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, vysokoškolský diplom č. ZČU*016858 ze dne 23. 8. 2005 včetně dodatku k diplomu, kterým bylo žalobci osvědčeno řádné ukončení studia v magisterském studijním programu M6805 Právo a právní věda, ve studijním oboru 6805T003 Právo, na Fakultě právnické Západočeské univerzity v Plzni a získání akademického titulu „*magistr*“ (dále jen souhrnně „diplom“). Zrušení diplomu žalovaná odůvodnila tím, že byl vydán v rozporu s § 44, § 46, § 55, § 57 odst. 4 a § 63 odst. 2 zákona

č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách).

[2] V řízení bylo prokázáno, že celková doba magisterského studia žalobce činila pouhé dva měsíce a dva dny (od 10. 6. 2005 do 23. 8. 2005). Dobu trvání studia žalovaná považovala za nejtěžší věcnou vadu, která vyvrátila dobrou víru žalobce v to, že studoval řádně. Studium žalobce probíhalo od počátku nestandardním způsobem. Žalobce byl přijat ke studiu mimo běžné přijímací řízení, a to rozhodnutím děkana JUDr. Milana Kindla, CSc., jímž byl zařazen do 5. ročníku studia a na základě „*potvrzení o vykonaných zkouškách*" mu byly uznány všechny zkoušky z předchozího studia. Z rozhodnutí děkana však nejsou zřejmé konkrétní informace o předchozích studiích a potvrzení o vykonaných zkouškách není založeno ve spise. Žádost o přijetí ke studiu ze dne 4. 2. 2004 odkazovala pouze na „*naše osobní jednání*". Plnění studijních povinností žalovaná vyhodnotila jako zcela nedostatečné, neboť žalobce nezískal žádný zápočet a nesložil žádnou postupovou zkoušku. I tato skutečnost svědčí o nedostatku dobré víry žalobce. Tvrzení o splnění studijních povinností na Právnické fakultě Univerzity Komenského v Bratislavě žalovaná označila za křivé, neboť bylo v průběhu dokazování jednoznačně vyvráceno.

[3] Dále žalovaná poukázala na to, že podle protokolu o státní závěrečné zkoušce žalobce složil během jednoho měsíce státní souborné zkoušky ze všech předmětů, které se běžně skládají v průběhu celého pětiletého studia. Pochybnosti o úspěšném složení těchto zkoušek vyvolávají také skutečnosti, že v protokolu uvedené termíny zkoušek neodpovídají oficiálně vypsaným termínům a existuje důvodné podezření, že podpisy členů zkušební komise, kteří nejsou nikde čitelně uvedeni, jsou přinejmenším u první státní souborné zkoušky padělané. V univerzitní knihovně dále chybí diplomová práce žalobce. Byť byla tato práce nalezena v trestním spisu u Krajského soudu v Českých Budějovicích, přetrvávají značné pochybnosti o její řádné obhajobě v důsledku absence oponentních posudků a protokolárních záznamů.

[4] Zjištěné nedostatky tak podle žalované prokazují, že žalobce dosud řádně neukončil vysokoškolské studium a nezískal titul „*magistr*".

[5] Žalobce napadl rozhodnutí žalované žalobou u Krajského soudu v Plzni, který je rozsudkem ze dne 29. 5. 2015, č. j. 30 A 33/2011 - 194, zrušil a vrátil věc žalované k dalšímu řízení. Podle krajského soudu žalovaná vyšla z nesprávného předpokladu, že vysokoškolský diplom je osvědčením. I v případě, že by soud odhlédl od právní povahy diplomu, však žalovaná nesprávně postupovala podle § 156 odst. 2 správního řádu. Pro zrušení vysokoškolského diplomu (a dodatku k němu) bylo nutné nejprve vyslovit neplatnost státní závěrečné zkoušky a obhajoby diplomové práce. To žalovaná neučinila. Okolnosti, za kterých žalobce vykonal státní závěrečnou zkoušku a obhájil diplomovou práci, zpochybnila pouze v odůvodnění. Odnětí diplomu tak ve svém důsledku nemělo žádný vliv na platnost ukončení studia jako takového. Krajský soud uzavřel, že zrušení vysokoškolských diplomů a dodatků k nim nebylo podle rozhodné právní úpravy možné.

[6] Ke kasační stížnosti žalované Nejvyšší správní soud zrušil rozsudek krajského soudu rozsudkem ze dne 22. 6. 2016, č. j. 1 As 154/2015 - 50. Nejvyšší správní soud potvrdil, že vysokoškolský diplom je, stejně jako vysvědčení o státní závěrečné zkoušce a

dodatek k diplomu, osvědčením ve smyslu části čtvrté správního řádu. Jeho vydáním vysoká škola úředně potvrzuje skutečnost, že osoba, které je diplom vydán, absolvovala konkrétní studijní program a získala příslušný akademický titul. Rektor veřejné vysoké školy je oprávněn diplom zrušit podle § 156 odst. 2 správního řádu, jestliže byl vydán v rozporu se zákonem č. 111/1998 Sb., o vysokých školách, či jiným právním předpisem. Pokud dotyčná osoba například vůbec nebyla studentem příslušné vysoké školy, nesplnila (ve smyslu nepodstoupila) studijní povinnosti stanovené studijním programem, státní závěrečná zkouška se buď vůbec nekonala, nebo se konala za situace, kdy se konat neměla (nebyly splněny podmínky stanovené zákonem o vysokých školách, předpisem vysoké školy vydaným podle vysokoškolského zákona nebo studijním programem), jde o zřejmý rozpor s právními předpisy, pro který vysoká škola nesmí vysokoškolský diplom vydat. Za takové situace by bylo možno již vydaný vysokoškolský diplom zrušit podle § 156 odst. 2 správního řádu. Pokud by tedy bylo v dalším řízení před krajským soudem zjištěno, že žalovaná vycházela ze správně a dostatečně zjištěného skutkového stavu věci, jestliže měla za to, že žalobce nevykonal předepsané studijní povinnosti, jednalo by se právě o takový případ, kdy se státní závěrečná zkouška vůbec neměla konat a kdy, i pokud se konala, neměl být žalobci vysokoškolský diplom vydán. V takovém případě by, za podmínky dodržení zásad proporcionality a ochrany práv nabytých v dobré víře, bylo možno rozhodnout o zrušení vysokoškolského diplomu podle § 156 odst. 2 správního řádu s přiměřeným použitím ustanovení o přezkumném řízení.

[7] Následně krajský soud žalobu zamítl v záhlaví označeným rozsudkem. Vázán zrušujícím rozsudkem kasačního soudu, krajský soud nepřisvědčil námitce, že žalovaná není oprávněna rušit vysokoškolské diplomy postupem podle § 156 odst. 2 správního řádu. Soud považoval za nedůvodnou také námitku nedodržení lhůt pro vydání napadeného rozhodnutí. Žalobce se mylně domníval, že žalovaná byla omezena lhůtou stanovenou v § 96 správního řádu. Zákonodárce vtělil do § 156 odst. 2 správního řádu oprávnění zrušit vyjádření, osvědčení nebo sdělení správního orgánu po celou dobu, kdy trvají jejich účinky. Přiměřené použití ustanovení o přezkumném řízení, na které odkazuje druhá věta § 156 odst. 2 správního řádu, nelze chápat jako automatickou a kompletní aplikaci úpravy přezkumného řízení. Opačný výklad by byl rozporný se smyslem i zněním § 156 odst. 2 citovaného zákona.

[8] Dále krajský soud dospěl k závěru, že žalobce nemohl být v dobré víře. Ze správního spisu je zřejmé, že žalobce k pochybnostem žalované o jeho studiu argumentoval tím, že byl v roce 2002 přijat ke studiu na Právnické fakultě Univerzity Komenského v Bratislavě a že k žádosti o přijetí na Právnickou fakultu žalované doložil veškerou dokumentaci z předešlého studia. V průběhu řízení před žalovanou se žalobce nikdy nezmínil o tom, že by v období od září 2000 do února 2005 studoval na Mezinárodní vysoké škole podnikatelství a práva v Praze. Toto tvrzení uplatnil poprvé až v řízení před krajským soudem, navíc nikoliv v žalobě, ale až při jednání dne 27. 5. 2014. Žalovaná se proto touto argumentací nemohla zabývat a skutkový stav byl v době vydání napadeného rozhodnutí prost jakékoliv jiné informace o žalobcových studiích než té, že byl přijat v roce 2002 na Právnickou fakultu Univerzity Komenského v Bratislavě. Z té byl ovšem, podle sdělení rektora této univerzity, vyloučen již po prvním ročníku pro nesplnění studijních povinností. Žalované proto nelze vytknout, že by nesprávně nebo nedostatečně zjistila skutkový stav věci. Žalovaná vysvětlila důvody, kterými byla

vyvrácena dobrá víra žalobce v oprávněné získání vysokoškolského diplomu. Pokud žalobce studoval v letech 2000 až 2005 na Mezinárodní vysoké škole podnikatelství a práva, jistě tuto skutečnost věděl již v roce 2010, přesto ji žalované nesdělil. Důkazy navržené žalobcem vztahující se k tvrzenému studiu Mezinárodní vysoké škole podnikatelství a práva proto soud považoval za nadbytečné.

[9] Námitku, že v řízení vykonával úkony Mgr. František Korbel, Ph.D., přestože k tomu nebyl oprávněn, formuloval žalobce pouze obecně, aniž by upřesnil úkony, které by mohly být tímto způsobem zpochybněny. V mezích této námitky krajský soud neshledal porušení veřejných subjektivních práv žalobce a doplnil, že napadené rozhodnutí je podepsáno rektorkou a je to žalovaná, kdo nese za obsah rozhodnutí odpovědnost. Za nadbytečný proto soud považoval i návrh na provedení důkazu výslechem Mgr. Korbela, Ph.D.

[10] Vypořádání dalších žalobních námitek krajským soudem není pro posouzení věci rozhodné, neboť je stěžovatel v kasační stížnosti nezpochybnil.

II. Obsah kasační stížnosti

[11] Žalobce (dále jen „stěžovatel“) brojil proti rozsudku krajského soudu kasační stížností z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“).

[12] Stěžovatel nesouhlasil se závěrem, podle něhož diplom úředně potvrzuje skutečnost, že osoba, které je diplom vydán, absolvovala konkrétní studijní program a získala příslušný akademický titul. Takový výklad je extenzivní a může svádět k závěru, že konkrétní studijní program může osoba absolvovat pouze a jenom na té škole, která jí následně vydá diplom. Podle § 55 odst. 2 zákona o vysokých školách je vysokoškolský diplom dokladem (myšleno osvědčením) o ukončení studia a o získání příslušného akademického titulu. Zákon nestanoví, že příslušný studijní program je nutno absolvovat celý a kompletní na té konkrétní vysoké škole, která diplom vydává. Je obecně známou skutečností, že vysoká škola může uznat zkoušky, které student vykonal na jiných vysokých školách.

[13] Tak tomu bylo i v případě stěžovatele, který absolvoval převážnou část studijního programu oboru Právo na Mezinárodní vysoké škole podnikatelství a práva, což doložil při přijímacích zkouškách komisi děkana Právnické fakulty žalované potvrzením Mezinárodní vysoké škole podnikatelství a práva ze dne 30. 2. 2005 spolu s potvrzeními o vykonání konkrétních zápočtů a zkoušek. Tyto listiny byly podkladem pro rozhodnutí děkana ze dne 10. 6. 2005, kterým byl stěžovatel přijat do V. ročníku magisterského studia na Právnické fakultě žalované s tím, že k absolvování daného studijního programu mu bylo stanoveno pouze vykonání státní závěrečné zkoušky a obhajoba diplomové práce. Doklady, které stěžovatel předložil přijímací komisi a které následně v opisu předložil krajskému soudu, byly součástí spisu vedeného žalovanou. Tuto skutečnost potvrdil tehdejší děkan doc. Kindl ve svém dopise ze dne 12. 10. 2011 adresovaném stěžovateli.

Není proto pravdou, že stěžovatel neabsolvoval konkrétní studijní program, jak tvrdí soud, neboť jej zčásti absolvoval na jiné vysoké škole a zčásti na právnické fakultě žalované.

[14] Krajský soud nesprávně uzavřel, že stěžovatel nesplnil podmínky stanovené pro absolvování daného studijního programu, aniž by bylo jakkoliv zpochybněno rozhodnutí děkana o tom, že byl stěžovatel přijat ke studiu, byly mu uznány zápočty a zkoušky vykonané na jiné vysoké škole a stanoveno mu pouze vykonání státní závěrečné zkoušky a obhajoba diplomové práce. Zákonný předpoklad pro zrušení diplomu tak nebyl naplněn.

[15] Dále stěžovatel nesouhlasil s krajským soudem v tom, že na řízení o zrušení osvědčení se nevztahují lhůty podle § 96 odst. 1 a § 97 odst. 2 správního řádu, po jejichž uplynutí nelze přezkumné řízení zahájit, resp. nelze v něm rozhodnout. Zákonodárce stanovil časové meze přezkumného řízení (a to v jeho originální podobě i v podobě aplikovatelné na řízení o zrušení osvědčení) v zájmu zachování právní jistoty. Celou řadu nezákonných rozhodnutí, ale i osvědčení je třeba akceptovat jen proto, že uplynula kogentní stanovená lhůta pro jejich zrušení. Průlom zásady právní jistoty, o který se pokusil krajský soud, by byl nebezpečný precedens, který by se vztahoval i na osvědčení vydaná v minulosti, např. řidičská oprávnění vydaná v šedesátých letech minulého století, obdobně zbrojní průkazy nebo diplomy celé řady absolventů, kterým byla část zkoušek před rokem 1989 uznána v rámci nejrůznějších individuálních programů, prominutých v důsledku složení obdobných, nikoliv však srovnatelných, zkoušek na politických školách apod. Vydaná osvědčení by vedle objektivních důkazů o nesplnění podmínek pro jejich vydání mohla být rušena i z důvodu, že jejich držitelé splnění podmínek pouze neprokázali, protože příslušné doklady již byly skartovány.

[16] Stěžovatel nezpochybnil, že použití § 96 odst. 1 a § 97 odst. 2 správního řádu na řízení o zrušení osvědčení by výrazně eliminovalo znění § 156 odst. 2 téhož zákona. Názor stěžovatele však není v rozporu s gramatickým výkladem daného ustanovení, neboť jeho poslední věta je právě tím jiným zákonným postupem, který má na mysli věta první téhož ustanovení za středníkem.

[17] Stěžovatel nesouhlasil se závěrem krajského soudu, podle kterého nebyl v dobré víře. Přezkumné řízení, jehož základní principy se použijí i na řízení o zrušení osvědčení, je ovládáno zásadou materiální pravdy (§ 3 správního řádu). Tato zásada byla v posuzované věci porušena. Stěžovatel předložil v rámci přijímacího řízení doklady, na základě nichž mu byly uznány zápočty a zkoušky. To, že nezjištěná osoba tyto doklady ze spisu stěžovatele vyňala a pravděpodobně zničila je chybou žalované, která nebyla schopna zajistit ochranu spisové agendy university. Stěžovatel nebyl do vydání rozhodnutí žalované zastoupen advokátem a předpokládal, že spis vedený žalovanou je kompletní. Nedocenil význam dokazování v dané fázi řízení, neboť předpokládal, že není jeho povinností dokazovat rozsah a existenci podkladů, které měl děkan při přijetí stěžovatele ke studiu. Žalovaná mu v tomto směru neposkytla potřebná procesní poučení. I přesto stěžovatel od počátku navrhoval výslech bývalého děkana doc. Kindla, který jako jediný byl hodnověrným svědkem. Žalovaná mohla vyslechnout také členy přijímací komise a členy komise pro státní závěrečné zkoušky, příp. členy komise pro obhajobu diplomové

práce. Stěžovatel v dobré víře předpokládal, že by jej nikdo nepřipustil ke státní závěrečné zkoušce, pokud by nesplňoval zákonem stanovené předpoklady. Dobrá víra stěžovatele v úplnost jím předložených podkladů nebyla zpochybněna. Zrušením diplomu došlo k nepřípustnému zásahu do práv stěžovatele nabytých v dobré víře, že splnil veškeré podmínky stanovené děkanem. Stěžovatel nebyl povinen opakovaně prokazovat, že studijní podmínky splnil, pokud tak učinil již v době svého přijetí.

[18] Podle stěžovatele tak krajský soud dovodil nedostatek dobré víry stěžovatele v extrémním rozporu s obsahem správního spisu a § 94 správního řádu, přičemž zcela opomněl povinnost žalované zjistit skutečný stav věci, o kterém nejsou důvodné pochybnosti, a tedy i vyslechnout veškeré osoby, které by mohly k objasnění věci přispět. Lichá byla i úvaha krajského soudu, že se žalovaná nemohla zabývat vykonáním zkoušek a zápočtů na jiné vysoké škole. Žalovaná (resp. její právnická fakulta) tuto skutečnost věděla, jen ji nebyla v daném řízení schopna a snad ani ochotna prokázat jednoduchým výslechem shora uvedených osob. Stěžovatel nesouhlasil s tím, že cokoliv „*dotvrzoval*“ v roce 2014. Poukázal pouze na to, co tvrdil již dávno - že žalovaná rozhodla na základě nedostatečně zjištěného stavu věci.

[19] Stěžovatel nesouhlasil ani se závěrem krajského soudu o nepodjatosti Mgr. Korbela. Ze správního spisu je zřejmé, že Mgr. Korbel v postavení oprávněné úřední osoby vedl řízení a připravoval podklady pro vydání napadeného rozhodnutí. Stěžovatelem navržený výslech Mgr. Korbela měl sloužit k prokázání rozsahu jeho činnosti v daném řízení. Soud se nevypořádal s námitkou, že Mgr. Korbel byl v rozhodné době náměstkem ministra spravedlnosti. Nebyl zaměstnancem žalované, ani jinou oprávněnou osobou určenou vnitřním předpisem žalované pro vedení řízení a rozhodování v dané věci. V průběhu předchozího řízení stěžovatel rozsáhle odkázal na veřejné projevy Mgr. Korbela k dané věci, které podle názoru stěžovatele pochybnosti o jeho nepodjatosti k věci samé, resp. k osobě stěžovatele. Soud se touto námitkou vypořádal prostou negací, čímž zatížil svůj rozsudek nepřezkoumatelností.

[20] Nejvyšší správní soud by se měl podle stěžovatele zabývat otázkou, zda politicky činné osoby vykonávající funkce náměstků ministrů mohou současně působit jako oprávněné úřední osoby v rámci výkonu veřejné správy ve zcela odlišném resortu, než ve kterém vykonávají státní službu. Současně je namístě vymezit meze uvážení pro volbu oprávněných úředních osob, pokud tyto osoby nejsou v pracovním poměru či jiném zákonem určeném vztahu k orgánu moci výkonné, který řízení vede.

[21] Závěrem stěžovatel namítl, že krajský soud odmítl provedení navržených důkazů prostou a nepřezkoumatelnou negací s tím, že byly podle něj nadbytečné. S tím stěžovatel nesouhlasil. Doc. Kindl byl schopen prokázat, že stěžovatel splnil veškeré podmínky dané konkrétním studijním programem a že při přijetí stěžovatele ke studiu měl k dispozici potřebné podklady. Stejnou skutečnost měl prokázat také bývalý rektor Mezinárodní vysoké školy podnikatelství a práva. Výslech Mgr. Korbela byl navržen k prokázání jeho vyloučení z řízení a rozhodování dané věci. Krajský soud rozhodoval na základě nedostatečně zjištěného stavu věci a extrémním způsobem hodnotil některé z důkazů v neprospěch stěžovatele, aniž stěžovateli umožnil provádět další dokazování v jeho prospěch.

III. Vyjádření žalované

[22] Žalovaná se ve vyjádření ke kasační stížnosti zcela ztotožnila se závěrem, že vysokoškolský diplom je osvědčením. Stěžovatel tvrdí, ale nijak nedokládá, že mu byly uznány zkoušky a zápočty na základě předchozího studia na jiné vysoké škole. Rozhodnutí o uznání jednotlivých předmětů nebylo nikdy vydáno. Z rozhodnutí děkana doc. Kindla ze dne 24. 2. 2004 je zřejmé, že stěžovatel byl sice přijat ke studiu, ale nedostavil se k zápisu a bylo mu uloženo zaslat potvrzení o vykonaných zkouškách z dosavadního studia. Poté děkan vydal rozhodnutí ze dne 10. 6. 2005, jímž byl stěžovatel opět přijat ke studiu. V tomto rozhodnutí je pouze konstatováno, jaké zkoušky a z jakých předmětů stěžovateli zbývají vykonat. O uznání jakéhokoliv předmětu na základě tohoto rozhodnutí nemůže být ani řeč. Právě nestandardní praktiky při přijímání studentů mimo přijímací řízení byly jedním z hlavních důvodů přezkumu studia stěžovatele. Navíc ze správního spisu je zřejmé (viz listina označená jako „Studijní oddělení – žádost o vyřízení administrativy spojené s přijetím studentů), že bylo uvažováno o předchozím studiu stěžovatele jako o studiu na Právnické fakultě J. A. Komenského v Bratislavě. Dopis doc. Kindla ze dne 12. 10. 2011 považuje žalovaná za účelové a nepodložené tvrzení o skutečnostech, na kterých měl doc. Kindl právní zájem, neboť právě jeho rozhodnutí o přijetí stěžovatele nestandardním způsobem vyvolalo nyní přezkoumávané řízení. Nedoložené tvrzení, že si někdo pamatuje, že viděl nějakou listinu (a to mezi stovkami dalších za minimálně šest let), není důvěryhodné., zvláště když z listin ve spisu vyplývá něco jiného.

[23] Podle žalované soud posoudil správně i otázku lhůt pro zrušení osvědčení. Zrušení vysokoškolského diplomu, který je úkonem podle části čtvrté správního řádu, je možné po celou dobu, kdy trvá jeho účinek. K otázce podjatosti Mgr. Korbela se žalovaná vyjadřovala již v předchozím řízení, proto na své dřívější podání odkázala.

[24] Žalovaná byla přesvědčena, že u stěžovatele nebyl nikdy naplněn předpoklad dobré víry, neboť stěžovatel si musel být vědom, že nesplnil všechny podmínky studijního programu. Tvrzení stěžovatele, že nebyl v řízení zastoupen advokátem a on sám se nespecializuje ne správní právo, je podle žalované zarážející. Každý student právnické fakulty, který úspěšně absolvoval studium, je odborníkem na právo obecně a měl by být schopen se sám zastupovat ve správním řízení. Neznalost zákona neomlouvá žádného z účastníků řízení, natož pak vystudovaného právníka. Pokud se stěžovatel necítí být odborníkem na správní právo obecně, nepodporuje tím tvrzenou dobrou víru ve splnění podmínek pro udělení vysokoškolského diplomu, neboť sám skládal státní závěrečnou zkoušku ze správního práva.

[25] Krajský soud správně vyhodnotil navrhované důkazy jako nadbytečné. Doc. Kindl nemá k dispozici žádnou listinu, která by prokazovala stěžovatelem tvrzené skutečnosti a sám je v pozici člověka, který má vypovídat o nyní již 12 let starém rozhodnutí, obdobných rozhodnutí přitom udělal desítky. Ačkoliv existuje možnost (a jistě i reálná), že má zvláštní vztah ke stěžovateli, jeho svědectví nelze považovat za stěžejní důkaz a v rámci ostatních důkazů by pak nemohlo závěry krajského soudu zvrátit. Potvrzení Mezinárodní vysoké školy podnikatelství a práva je rovněž nadbytečné, neboť sám doc.

Kindl odkazoval pouze na předchozí studium na Právnické fakultě J. A. Komenského v Bratislavě. Výslech prof. Petrovského je s ohledem na dubu, která uplynula od studia stěžovatele, nadbytečný. Jakákoliv jeho výpověď nemůže být založena na skutečných vzpomínkách, ale pouze na znovu získaných faktech, které by měly vycházet z listin, na něž stěžovatel odkazuje.

IV. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

IV.a Přípustnost kasační stížnosti

[26] Nejvyšší správní soud se nejprve zabýval přípustností kasační stížnosti, protože v posuzované věci již dříve rozhodl rozsudkem č. j. 1 As 154/2015 - 50, jímž ke kasační stížnosti žalované zrušil původní rozsudek krajského soudu pro nezákonnost. Nyní kasační stížnost podal druhý účastník řízení - žalobce.

[27] Kasační stížnost není v zásadě přípustná proti rozhodnutí, jímž soud rozhodl znovu poté, kdy jeho původní rozhodnutí bylo zrušeno Nejvyšším správním soudem [§ 104 odst. 3 písm. a) věta před středníkem s. ř. s.]. Základním smyslem této úpravy je, aby se Nejvyšší správní soud nemusel opakovaně zabývat věcí, u které již jednou vyslovil svůj právní názor závazný pro nižší soud a nižší soud se tímto právním názorem řídil (srov. nález Ústavního soudu ze dne 8. 6. 2005, sp. zn. IV. ÚS 136/05).

[28] Samotný § 104 odst. 3 písm. a) s. ř. s. obsahuje z uvedeného pravidla výjimku. Kasační stížnost je přípustná, je-li namítáno, že se soud neřídil závazným právním názorem Nejvyššího správního soudu vysloveným v předchozím zrušujícím rozsudku.

[29] Přípustnost kasační stížnosti je tedy vyloučena ve vztahu k otázkám již dříve v téže věci Nejvyšším správním soudem závazně posouzeným (viz usnesení rozšířeného senátu ze dne 22. 3. 2011, č. j. 1 As 79/2009 – 165, č. 2365/2011 Sb. NSS). Toto omezení odráží závaznost právního názoru pro krajský soud v dalším řízení (§ 110 odst. 4 s. ř. s.), a tím, že vylučuje možnost brojit proti němu kasačními námitkami, vylučuje i možnost Nejvyššího správního soudu, aby sám svůj původní závazný právní názor k nové kasační stížnosti v téže věci revidoval. Zruší-li totiž Nejvyšší správní soud rozhodnutí krajského soudu, je vysloveným právním názorem vázán nejen krajský soud, ale také Nejvyšší správní soud sám, rozhoduje-li za jinak nezměněných poměrů v téže věci. Změny původně vysloveného právního názoru se senát, který o nové kasační stížnosti rozhoduje, nemůže domoci ani předložením věci rozšířenému senátu postupem podle § 17 s. ř. s. (viz usnesení rozšířeného senátu ze dne 8. 7. 2008, č. j. 9 Afs 59/2007 – 56, č. 1723/2008 Sb. NSS). Tím je zaručen požadavek legitimního očekávání a předvídatelnosti soudního rozhodování.

[30] I tehdy, podá-li kasační stížnost v téže věci druhý účastník řízení, je § 104 odst. 3 písm. a) s. ř. s. aplikovatelný (a kasační stížnost nepřípustná) zejm. v případě, kdy tento účastník brojí proti závěrům krajského soudu, které jsou výsledkem aplikace právního názoru Nejvyššího správního soudu vyjádřeného v předchozím zrušujícím rozsudku (blíže viz např. rozsudky ze dne 25. 5. 2011, č. j. 6 As 1/2011 – 139, nebo usnesení ze dne 29. 8. 2012, č. j. 8 Afs 16/2015 - 64, potvrzené usnesením Ústavního soudu ze dne 11. 8. 2015, sp. zn. II. ÚS 2083/2015).

[31] Pro úplnost soud doplňuje, že ve své judikatuře dovodil nad rámec doslovného znění § 104 odst. 3 písm. a) s. ř. s. další výjimky z nepřípustnosti kasační stížnosti (viz např. rozsudek ze dne 5. 10. 2016, č. j. 1 Afs 50/2016 - 24, odst. 16 a 17). Tyto výjimky však nejsou pro nyní posuzovanou relevantní.

[32] Lze shrnout, že přípustnost opětovné kasační stížnosti (včetně stížnosti podané druhým účastníkem řízení) je omezena na důvody, které Nejvyšší správní soud v souladu se zákonným omezením svého přezkumu dosud v téže věci neřešil.

[33] S ohledem na výše uvedená kritéria soud shledal nepřípustnou úvodní námitku stěžovatele, v níž vyjadřuje nesouhlas se závěrem, že diplom úředně potvrzuje skutečnost, že osoba, které je diplom vydán, absolvovala konkrétní studijní program a získala příslušný akademický titul. Tento závěr vyslovil Nejvyšší správní soud v kasačním rozsudku č. j. 1 As 154/2015 - 50 (viz odst. 32) a krajský soud jím byl vázán. Doplňující úvahy stěžovatele, podle nichž uvedený závěr může svádět k domněnce, že konkrétní studijní program může osoba absolvovat pouze na té škole, která jí následně vydá diplom, jsou pouze hypotetické. Z odůvodnění rozsudku krajského soudu nevyplývá, že by měl mít závěr vyslovený v odstavci 32 rozsudku č. j. 1 As 154/2015 - 50 stěžovatelem tvrzené dopady. Nejvyšší správní soud se k účinkům vysokoškolského diplomu v citovaném rozsudku podrobně vyjádřil a nijak nevyloučil možnost uznání zkoušek, které student vykonal na jiných vysokých školách. Na své dříve vyslovené závěry proto soud plně odkazuje.

[34] Otázky, které stěžovatel vznáší ve zbývajících námitkách, Nejvyšší správní soud ve svém předchozím rozsudku neřešil. V tomto rozsahu je proto kasační stížnost přípustná.

IV.b Důvodnost kasační stížnosti

[35] Důvodnost kasační stížnosti soud posoudil ve výše vymezeném rozsahu a zkoumal přitom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž je povinen přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.).

[36] Kasační stížnost není důvodná.

[37] Ve svém předchozím rozhodnutí Nejvyšší správní soud uzavřel, že vysokoškolský diplom je osvědčením ve smyslu části čtvrté správního řádu a rektor veřejné vysoké školy je oprávněn jej za určitých podmínek zrušit podle § 156 odst. 2 správního řádu, jestliže byl vydán v rozporu se zákonem o vysokých školách či jiným právním předpisem. Zavázal proto krajský soud, aby v dalším řízení ověřil, zda žalovaná vyšla ze správně a dostatečně zjištěného skutkového stavu a zda dodržela zásady proporcionality a ochrany práv nabytých v dobré víře. Této povinnosti krajský soud v nyní napadeném rozsudku dostál.

[38] Závěry krajského soudu, že žalovaná zjistila stav věci bez důvodných pochybností a že žalobce nemohl být v dobré víře v řádné absolvování magisterského studia na Právnické fakultě žalované, mají oporu ve správním spisu.

[39] Veškeré listiny shromážděné v řízení o zrušení vysokoškolského diplomu zmiňují (pokud vůbec takovou informaci obsahují) pouze předchozí studium stěžovatele na Právnické fakultě Univerzity Komenského v Bratislavě, nikoliv studium na Mezinárodní vysoké škole podnikatelství a práva v Praze. Studiem v Bratislavě argumentoval sám stěžovatel. V dopise ze dne 30. 7. 2010 adresovaném rektorovi žalované uvedl: „*Studium práva jsem zahájil po úspěšném absolvování přijímacího řízení v roce 2002 na právnické fakultě Univerzity Komenského v Bratislavě, pobočka Brno s upraveným studijním plánem*“. O studiu na jiné vysoké škole se vůbec nezmínil. Obdobně v dopise ze dne 11. 10. 2010 adresovaném rektorovi stěžovatel nesouhlasil s tvrzením v oznámení o zahájení řízení, podle kterého celková doba jeho studia činila pouze 2 měsíce a dva týdny, a uvedl: „*Chtěl bych upozornit, že jsem studoval na bratislavské právnické fakultě slovenské veřejné vysoké školy, Univerzity Komenského.* [...] *Řádně jsem studoval na právnické fakultě veřejné vysoké školy na Slovensku, své studium jsem právnické fakultě v Plzni řádně doložil a přestoupil jsem do Plzně jako například desítky pražských studentů.*“ I v tomto podání tedy stěžovatel výslovně hovořil pouze o studiu na Univerzitě Komenského v Bratislavě. Shodný závěr lze dovodit také z listiny podepsané tehdejším děkanem žalované doc. Kindlem adresované Studijnímu oddělení, v níž se ve vztahu ke stěžovateli uvádí: „*uznávám studium na Právnické fakultě J. A. Komenského v Bratislavě*“, aniž by zde byla zmínka o případném studiu stěžovatele na jiné vysoké škole.

[40] Nejvyšší správní soud proto souhlasí s krajským soudem, že žalovaná nepochybila, pokud při posuzování možnosti, zda stěžovatel absolvoval část studia na jiné vysoké škole, zvažovala pouze studium stěžovatele na Právnické fakultě Univerzity Komenského v Bratislavě. V době rozhodování žalované nevznikly jakékoliv (natož důvodné) pochybnosti o tom, že by tomu mělo být jinak.

[41] Krajskému soudu je třeba přisvědčit také v tom, že žalovaná dostatečně vysvětlila důvody, pro které shledala nedostatek dobré víry stěžovatele v oprávněné získání vysokoškolského diplomu. Vzhledem k tomu, že jediným zjištěným a samotným stěžovatelem tvrzeným předchozím studiem bylo studium na Univerzitě Komenského v Bratislavě, je nepochybné, že se stěžovatel nemohl legitimně domnívat, že tímto studiem splnil veškeré studijní povinnosti magisterského programu oboru právu s výjimkou státní závěrečné zkoušky a obhajoby diplomové práce. Žalovaná se v tomto směru opakovaně dotazovala na průběh studia stěžovatele přímo u Právnické fakulty Univerzity Komenského v Bratislavě. Ze sdělení děkana fakulty prof. Vrabka ze dne 19. 1. 2011 i ze sdělení proděkana JCDr. PeadDr. Brtka ze dne 5. 4. 2011 vyplynulo, že stěžovatel byl přijat jako student bakalářského studia externí formou a začal studovat ode dne 2. 9. 2002. Pro nesplnění požadavků byl však rozhodnutím děkana ze dne 4. 10. 2004 ke dni 1. 10. 2004 ze studia vyloučen.

[42] Zároveň stěžovatel nezískal žádný zápočet a nesložil žádnou postupovou zkoušku na právnické fakultě žalované. O této skutečnosti, stejně jako o tom, že žádné zkoušky a zápočty z předchozího studia nebyly stěžovateli uznány, svědčí i dodatek k diplomu, který stěžovatel přiložil ke svému vyjádření ze dne 27. 9. 2010. V tomto dodatku jsou v části 4.3 uvedeny pouze údaje o státní závěrečné zkoušce a obhajobě diplomové práce. Chybí však údaje o jakýchkoliv dalších splněných studijních povinnostech stěžovatele.

[43] Tyto skutečnosti vyvrací dobrou víru stěžovatele v řádné absolvování studia a jsou natolik závažné, že dostatečně odůvodňují zrušení vysokoškolského diplomu stěžovatele, byť s časovým odstupem necelých šesti let. Nemohly být vyvráceny ani stěžovatelem navrhovaným výslechem doc. Kindla k okolnostem přijetí stěžovatele ke studiu na Právnické fakultě žalované. Tehdejší děkan doc. Kindl nemůže být v této věci věrohodným svědkem, byl naopak jedním z aktérů, jejichž jednání (nestandardní přijímání ke studiu a udílení vysokoškolských diplomů) bylo předmětem přezkumu žalované. Krajský soud proto nepochybil, když odmítl výslech doc. Kindla jako nadbytečný.

[44] Stěžovatelovo tvrzení, že mu žalovaná neposkytla potřebná procesní poučení a neupozornila jej, že ve spisu nejsou založeny listiny dokládající jeho předchozí studium, je nepravdivé. V oznámení o zahájení správního řízení (které stěžovatel osobně převzal dne 16. 9. 2010) žalovaná upozornila stěžovatele, že z rozhodnutí o přijetí *„není vůbec zřejmé, jaké předchozí studium, v jakém rozsahu a na jaké fakultě jste absolvoval. Ve Vašem spise se žádné ‚potvrzení o vykonaných zkouškách' z předchozího studia nenalézá. Rozhodnutí tehdejšího děkana FPR JUDr. Milana Kindla o Vašem přijetí ke studiu sice odkazuje na ‚Vámi předložené potvrzení o vykonaných zkouškách', ovšem Vámi předložená žádost o přijetí ke studiu mimo přijímací řízení ze dne 4. 2. 2004 je odůvodněna pouze odkazem na ‚naše osobní jednání' a žádné potvrzení o vykonaných zkouškách neobsahuje.*" Žalovaná poučila stěžovatele také o právu nahlížet do spisu, činit podání a návrhy, předkládat důkazy a doplňovat podklady pro vydání rozhodnutí a výslovně jej vyzvala, aby se *„vyjádřil ke shora uvedeným pochybnostem o průběhu Vašeho studia a zákonnosti vydání Vašeho vysokoškolského diplomu a Vaše vyjádření, pokud možno, podložil důkazy. Zejména Vás vyzýváme, abyste nám sdělil a doložil: - okolnosti Vašeho přijetí ke studiu na Fakultě právnické ZČU v Plzni, - místo, dobu a výsledky Vašeho předchozího studia, na jehož základě jste byl přijat ke studiu bez přijímacího řízení a byl jste zařazen do V. ročníku. Předložte prosím potvrzení o vykonaných zkouškách z Vašeho předchozího studia.* [...]". Stěžovateli tedy bylo nepochybně známo, v čem pochybnosti žalované spočívají a jaké doklady o jeho předchozím studiu chybí. Jakkoliv má žalovaná povinnost zjistit stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, nemá povinnost domýšlet skutečnosti, které v řízení vůbec nevyšly najevo, nebo dokonce, které neexistují. Námitka stěžovatele, že všechny doklady o předchozím studiu žalované doložil při přijetí, ale že je neznámá osoba ze spisu odstranila, se jeví s ohledem na shora popsané okolnosti jako nevěrohodná a účelová.

[45] Tvrzení o studiu na Mezinárodní vysoké škole podnikatelství a práva stěžovatel uplatnil poprvé až při jednání před krajským soudem dne 27. 5. 2014, tedy nejen po vydání napadeného rozhodnutí, ale i po lhůtě stanovené pro možné rozšíření žalobních bodů v § 71 odst. 2 s. ř. s.

[46] Řízení před správními soudy je ovládáno dispoziční a koncentrační zásadou, proto již v žalobě musí být uplatněny všechny důvody nezákonnosti napadeného správního rozhodnutí nebo všechny vady řízení, které jeho vydání předcházelo, a to ve lhůtě vymezené v § 72 odst. 1 ve spojení s § 71 odst. 2 s. ř. s. Soudní řád správní neumožňuje, aby žalobce vznášel nové námitky po uplynutí lhůty pro podání žaloby (srov. např. rozsudek ze dne 26. 8. 2013, č. j. 8 As 70/2011 - 239, a judikaturu citovanou v jeho odst. 37). Také Ústavní soud potvrdil, že s ohledem na efektivnost soudního řízení zákonodárce koncentroval řízení před krajskými soudy tím, že stanovil lhůtu k podání

správní žaloby v délce dvou měsíců, přičemž žalobce musí v uvedené lhůtě předložit veškeré žalobní body (viz nález ze dne 30. 3. 2009, sp. zn. IV. ÚS 2701/08, či ze dne 1. 12. 2009, sp. zn. Pl. ÚS 17/09, odst. 39).

[47] Pokud žalobce doplní žalobu po uplynutí dvouměsíční lhůty pro podání žaloby o další argumenty, je třeba rozlišit, zda tyto argumenty pouze upřesňují či podrobněji rozvíjejí námitky uplatněné v žalobě, nebo zda nepřípustně rozšiřují žalobu o další žalobní body (viz rozsudek ze dne 28. 7. 2005, č. j. 2 Azs 134/2005 – 43, č. 685/2005 Sb. NSS).

[48] V nyní posuzované věci Nejvyšší správní soud nepochybuje, že námitkou předchozího studia na Mezinárodní vysoké škole podnikatelství a práva stěžovatel nepřípustně rozšířil žalobu o další žalobní bod.

[49] V žalobě ze dne 15. 7. 2011 stěžovatel namítl, že (1) existují pochybnosti, zda a kdy mu bylo napadené rozhodnutí oznámeno, (2) existuje možnost odvolání proti rozhodnutí žalované, (3) výrok napadeného rozhodnutí neobsahuje ustanovení zakládající pravomoc žalované k rozhodnutí, jako možný důvod žalobce viděl neexistenci pravomoci žalované zrušit diplom, (4) žalovaná nedodržela lhůty podle § 96 správního řádu, (5) stěžovatel nabyl práva k užívání diplomu v dobré víře a žalovaná jeho dobrou víru nevyvrátila, (6) diplom nemá povahu osvědčení, a (7) v řízení před žalovanou vystupoval jako oprávněná osob náměstek ministra spravedlnosti Mgr. Korbel, který k úkonům v rámci řízení nebyl oprávněn.

[50] S ohledem výše shrnutý obsah žaloby je zřejmé, že námitku o absolvování studia na Mezinárodní vysoké škole podnikatelství a práva v letech 2000 až 2005, vznesenou poprvé na jednání soudu dne 27. 5. 2014, stěžovatel uplatnil nad rámec žalobních bodů vymezených žalobou ze dne 15. 7. 2011. Tento argument neměl předobraz v původní žalobě a byl bezpochyby samostatným žalobním bodem, který stěžovatel mohl nepochybně uplatnit včas. Pokud studoval na Mezinárodní vysoké škole podnikatelství a práva v letech 2000 až 2005, nepochybně o tom věděl v době podání žaloby ze dne 15. 7. 2011. Tuto námitku nelze podřadit ani pod žalobní bod, podle kterého stěžovatel nabyl práva k užívání diplomu v dobré víře. Pod takto formulovanou zcela obecnou námitku nelze následně doplňovat libovolný počet jiných skutečností či argumentů. Žaloba není pouze formální náležitostí pro řízení před soudem, ale je potřeba v ní vymezit veškeré rozhodné skutečnosti (srov. rozsudek ze dne 16. 9. 2008, č. j. 8 Afs 91/2007 - 407). Opačný závěr by byl v rozporu se zásadou koncentrace, kterou je ovládáno řízení před krajskými soudy ve věcech správního soudnictví.

[51] Soud si je vědom, že stěžovatel uplatnil totožnou námitku v doplnění odvolání, které podal paralelně s žalobou podanou přímo proti rozhodnutí žalované. Námitky uplatněné ve správním řízení, které nebyly uplatněny v žalobě, však nelze do řízení o žalobě automaticky přenášet. Tím spíše nelze bez dalšího do řízení o žalobě přenést námitky vznesené v paralelně vedeném správním řízení, které je vedeno až po vydání žalobou napadeného rozhodnutí.

[52] Krajský soud proto nepochybil, pokud se předmětnou námitkou blíže nezabýval a nevyhověl návrhu na provedení důkazů, které se k ní vztahovaly. Nadto, s ohledem na

výše popsaný průběh řízení před žalovanou, kdy stěžovatel výslovně hovořil pouze o studiu na Univerzitě Komenského v Bratislavě, je jeho opožděně uplatněná argumentace dalším studiem na jiné vysoké škole nevěrohodná.

[53] Nejvyšší správní soud nepřisvědčil ani námitce, že krajský soud nepřezkoumatelně vypořádal žalobní námitku týkající se účasti Mgr. Korbela v rámci řízení před žalovanou. Nejvyšší správní soud se ztotožnil s krajským soudem, že stěžovatel uplatnil tuto námitku v žalobě ve zcela obecné rovině, aniž by upřesnil, jaké konkrétní úkony měl Mgr. Korbel neoprávněně vykonat a jak se měla tato tvrzená vada promítnout do zákonnosti napadeného rozhodnutí. V žalobě stěžovatel skutečně namítl pouze to, že Mgr. Korbel nebyl zaměstnancem žalované, ale náměstkem ministra spravedlnosti, a podle stěžovatele nebyl oprávněn činit v řízení žádné úkony. V této souvislosti lze proto připomenout, že „*od žalobce, který vymezuje hranice soudního přezkumu, se tedy oprávněně žádá procesní zodpovědnost. Soud za něj nesmí nahrazovat jeho projev vůle a vyhledávat na jeho místě vady napadeného správního aktu.* [...] *míra precizace žalobních bodů do značné míry určuje i to, jaké právní ochrany se žalobci u soudu dostane. Čím je žalobní bod - byť i vyhovující obecnější, tím obecněji k němu může správní soud přistoupit a posuzovat jej. Není naprosto na místě, aby soud za žalobce spekulativně domýšlel další argumenty či vybíral z reality skutečnosti, které žalobu podporují. Takovým postupem by přestal být nestranným rozhodčím sporu, ale přebíral by funkci žalobcova advokáta*“ (viz rozsudek rozšířeného senátu ze dne 24. 8. 2010, č. j. 4 As 3/2008 - 78, č. 2162/2011 Sb. NSS). Proto Nejvyšší správní soud neshledal důvod se blíže zabývat otázkami, zda politicky činné osoby vykonávající funkce náměstků ministrů mohou současně působit jako oprávněné úřední osoby a jaké jsou meze uvážení pro volbu oprávněných úředních osob. Tyto teoretické otázky, které stěžovatel vznesl v kasační stížnosti, nemají pro posuzovanou věc žádný význam.

[54] V kasační stížnosti stěžovatel nyní odkazuje na své podání v průběhu správního řízení, v němž namítal veřejné projevy Mgr. Korbela k posuzované věci a osobě žalobce, z nichž měly plynout pochybnosti o nepodjatosti Mgr. Korbela. O případné podjatosti a jejich důvodech se však stěžovatel v žalobě nezmínil, nezbývá proto než zopakovat, že krajský soud není povinen reagovat na argumenty uplatněné ve správním řízení, které stěžovatel neučinil součástí žaloby.

[55] Nejvyšší správní soud nepřisvědčil ani poslední námitce týkající se tvrzeného nedodržení lhůt podle § 96 odst. 1 a § 97 odst. 2 správního řádu a ztotožnil se naopak s názorem krajského soudu, že § 156 odst. 2 správního řádu obsahuje speciální úpravu lhůty pro zrušení osvědčení.

[56] Podle § 156 odst. 2 správního řádu „[v]*yjádření, osvědčení nebo sdělení správního orgánu, které je v rozporu s právními předpisy a které nelze opravit podle odstavce 1, zruší usnesením správní orgán, který je vydal nebo učinil, a to s účinky ode dne, kdy bylo zrušované vyjádření nebo osvědčení vydáno anebo sdělení učiněno, nestanoví-li zákon jiný postup; takové usnesení lze vydat po dobu, po kterou trvají účinky vyjádření, osvědčení nebo sdělení. Na tento postup se přiměřeně použijí ustanovení hlavy IX části druhé o přezkumném řízení*“ (zdůraznění doplnil soud).

[57] Byť poslední věta citovaného ustanovení odkazuje na přiměřené použití ustanovení o přezkumném řízení, neznamená to, že by se pro řízení o zrušení osvědčení použila tato úprava automaticky v plném rozsahu. Použití slova „*přiměřeně*“ ve spojení s odkazem na jiné ustanovení právního předpisu vyjadřuje volnější vztah mezi tímto ustanovením a vymezenými právními vztahy, než v případě slova „*obdobně*“, které vyžaduje použití předmětného ustanovení na vymezené právní vztahy v plném rozsahu (srov. čl. 41 Legislativních pravidel vlády, schválených usnesením vlády ze dne 19. 3. 1998, č. 188, dostupná na www.vlada.cz). Přiměřenost použití je třeba chápat především jako vhodnost, a to zejm. z hlediska smyslu a účelu dané právní úpravy.

[58] Ze znění citovaného ustanovení je zřejmé, že obsahuje vlastní speciální lhůtu, v níž lze osvědčení zrušit. Tato speciální úprava má přednost před úpravou lhůt stanovených pro přezkumné řízení, a vylučuje tak přiměřené použití lhůt stanovených pro zahájení přezkumného řízení a pro vydání rozhodnutí. Opačný výklad by odporoval úmyslu zákonodárce použít ustanovení o přezkumném řízení pouze přiměřeně, tedy v rozsahu, který neodporuje specifikům řízení o zrušení osvědčení. Výklad stěžovatele by činil výše zdůrazněnou část § 156 odst. 2 správního řádu obsoletní.

[59] V § 156 odst. 2 správního řádu použitá formulace pro vymezení lhůta k přezkumu *“po dobu, po kterou trvají účinky vyjádření, osvědčení nebo sdělení“* navíc zcela odpovídá povaze a rozmanitosti úkonů vydávaných podle části čtvrté správního řádu. Tak v případech závazných stanovisek dotčených orgánů, vydávaných pro účely řízení podle zvláštních zákonů bude jejich samostatná existence a účinky (závaznost pro správní orgán příslušný k vydání navazujícího rozhodnutí) trvat v řádu týdnů, maximálně měsíců. Po jejich subsumpci, tedy „převzetí“ do obsahu navazujícího rozhodnutí by totiž jejich samostatný přezkum i případné zrušení postrádalo jakýkoliv smysl. Pak jsou proto přezkoumávány již jedině společně s navazujícím rozhodnutím (§ 149 odst. 4 správního řádu, § 75 odst. 2 s. ř. s.). Oproti tomu u úkonů, které mají trvale samostatnou existenci, např. různá osobní osvědčení včetně občanského průkazu, řidičského průkazu (nikoliv však řidičského oprávnění), maturitní vysvědčení či vysokoškolské diplomy, je legitimní zájem na tom, aby mohly být, pokud byly vydány v rozporu se zákonem, „zprovozeny ze světa“ po celou dobu, po kterou mohou vyvolávat právní účinky, tedy třeba i po celou dobu života jejich držitele, nebo existence věci, k níž se vztahují, případně i déle.

[60] Pokud zákonodárce chtěl pro přezkum některých úkonů podle části čtvrté správního řádu stanovit lhůtu kratší, učinil tak formou zvláštní úpravy (např. u tzv. souhlasů podle stavebního zákona, u nichž výslovně určil, že je *„lze přezkoumat v přezkumném řízení“* a stanovil k tomu lhůtu). V ostatních případech je nutno stěžovatelem namítané důsledky rušení v minulosti vydaných osvědčení, u nichž se podklady pro jejich vydání staly již s ohledem na běh času nedohledatelnými nebo již byly skartovány, řešit důrazem na dodržení zásad proporcionality a ochrany práv nabytých v dobré víře, který ve vztahu k projednávané věci Nejvyšší správní soud vyjádřil již ve svém předchozím zrušujícím rozsudku. Jak bylo shora podrobně popsáno, tyto požadavky byly v posuzovaném případě naplněny.

V. Závěr a náklady řízení o kasační stížnosti

[61] Nejvyšší správní soud shledal kasační stížnost nedůvodnou, proto ji zamítl (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

[62] O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti Nejvyšší správní soud rozhodl podle § 60 odst. 1 věty první s. ř. s. za použití § 120 s. ř. s. Stěžovatel nebyl v řízení o kasační stížnosti úspěšný, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalované, jíž by jinak právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti příslušelo, soud náhradu nákladů řízení nepřiznal, protože jí v řízení o kasační stížnosti žádné náklady nad rámec její běžné úřední činnosti nevznikly.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 21. února 2018

JUDr. Filip Dienstbier
předseda senátu